Ya?l?lar?n Ya?am Kalitesi Özeti Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ya?l?lar?n Ya?am Kalitesi Özeti Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33052

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ya?l?lar?n Ya?am Kalitesi Özeti Ölçe?i (OPQOL-brief), ya?l? bireylerin kendi perspektiflerinden ya?am kalitesi düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? kapsaml? bir psikometrik arac?n k?salt?lm?? versiyonudur. Ölçe?in Türkçe uyarlamas? ve psikometrik özelliklerinin de?erlendirilmesi, Çal??kan ve arkada?lar? (2019) taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk ya?l? bireylerin kültürel ve dilsel yap?s?na uygunlu?unu ve bilimsel geçerlili?ini test etmeyi amaçlam??t?r. OPQOL-brief, geriatrik ara?t?rmalarda ve klinik uygulamalarda ya?am kalitesinin h?zl? ve etkili bir ?ekilde de?erlendirilmesi için de?erli bir araç sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Ya?am Kalitesi, Ya?l?l?k, OPQOL-brief, Psikometri, Ölçek Uyarlama, Geriatri, Subjektif ?yi Olu?.

Yazarlar

Çal??kan, H., Ayçiçek, G.S., Özsürekçi, C., Tuna Do?rul, R., Balc?, C., Sümer, F., Özcan, M., Karabulut, E., Halil, M., Cankurtaran, M., Balam Yavuz, B.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ya?l? popülasyonun ya?am kalitesini h?zl?, güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Orijinal ölçek, ya?l?lar?n kendi deneyimlerine dayanarak ya?am kalitesini tan?mlama çabalar?n?n bir sonucu olarak geli?tirilmi?tir. Türkçe uyarlamas?n?n amac? ise, bu k?sa formun Türkiye'deki ya?l? nüfusa uygulanabilirli?ini sa?lamak ve uluslararas? ara?t?rmalarla kar??la?t?r?labilecek standart veriler elde etmektir.

OPQOL-brief, ya?l? bireylerin sa?l?k, sosyal ili?kiler, psikolojik iyi olu? ve ba??ms?zl?k gibi ya?am?n çe?itli alanlar?ndaki memnuniyet düzeylerini de?erlendirerek, multidisipliner geriatri ekiplerine kapsaml? bir bak?? aç?s? sunmay? hedefler. Bu sayede, ya?l?l?k dönemine özgü müdahale programlar?n?n etkinli?i ölçülebilir.

Yap? (Ölçülen Kavram)

Ölçek, ya?l?l?k dönemine özgü ya?am kalitesi kavram?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle Dünya Sa?l?k Örgütü (WHO) taraf?ndan tan?mlanan fiziksel sa?l?k, psikolojik durum, sosyal ili?kiler, ba??ms?zl?k düzeyi ve çevre faktörleri gibi geni? boyutlar? kapsar. OPQOL-brief, bu karma??k yap?y?, ya?l?lar?n kendileri için önemli gördükleri anahtar alanlara odaklanarak özetler.

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, bireyin ya?am ko?ullar?na ve deneyimlerine dair subjektif

ARABPSYCHOLOGY.COM

de?erlendirmesidir. Bu, sadece hastal?k yoklu?unu de?il, ayn? zamanda anlaml? sosyal kat?l?mlar?, ki?isel geli?imi ve duygusal refah? da içeren bütüncül bir iyi olu? halini ifade eder.

Geçerlik

Çal??kan ve arkada?lar? (2019) taraf?ndan yürütülen Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap? geçerli?i ve di?er geçerlik türleri detayl?ca incelenmi?tir.

Yap? Geçerli?i: Çal??mada, ölçe?in teorik olarak beklenen faktör yap?s?n? do?rulay?p do?rulamad??? Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak incelenmi?tir. Analiz sonuçlar?, ölçe?in Türkçe formunun orijinal OPQOL-brief'in faktör yap?s?yla uyumlu oldu?unu ve Türk popülasyonunda da geçerli bir ölçüm sa?lad???n? göstermi?tir.

Kriter Geçerli?i: Ölçe?in, benzer psikolojik yap?lar? ölçen di?er geçerli araçlarla (örne?in, genel sa?l?k veya depresyon ölçekleri) anlaml? korelasyonlar gösterip göstermedi?i incelenerek, e? zamanl? geçerli?i desteklenmi?tir.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçe?in zaman içinde tutarl? ve kararl? ölçümler yapma yetene?ini de?erlendirmi?tir. Çal??kan ve ekibi, iç tutarl?l?k ve muhtemel test-tekrar test güvenilirli?i yöntemlerini kullanm??t?r.

?ç Tutarl?l?k: Ölçe?in maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu oldu?unu belirten Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek alfa de?erleri, ölçe?in maddelerinin ayn? temel yap?y? ölçmede ba?ar?l? oldu?unu kan?tlamaktad?r. Bu de?erlerin, OPQOL-brief'in Türkçe formunda kabul edilebilir düzeyde, hatta mükemmel düzeyde oldu?u rapor edilmi?tir.

Kararl?l?k (Test-Tekrar Test): Ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda benzer sonuçlar verme yetene?i de de?erlendirilmi? olup, elde edilen korelasyon katsay?lar?, ölçe?in zaman içinde kararl? ölçümler sa?lad???n? göstermi?tir.

Faktör Analizi

Ya?l?lar?n Ya?am Kalitesi Özeti Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?nda, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü test etmek amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçe?in ya?l? bireylerin ya?am kalitesini tek bir temel faktör ya da önceden belirlenmi? çoklu faktörler alt?nda ölçme yetene?ini incelemi?tir.

DFA sonuçlar?, model uyum indekslerinin (örne?in, RMSEA, CFI, TLI) kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu ve bu durumun, ölçe?in orijinal teorik yap?s?n?n Türk popülasyonunda da korundu?unu do?rulam??t?r. Bu bulgular, OPQOL-brief'in k?salt?lm?? yap?s?n?n psikometrik

ARABPSYCHOLOGY.COM

olarak sa?lam oldu?unu göstermektedir.

Araç Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation/Validation of the Older People's Quality of Life-Brief Scale).

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Ölçek derecelendirmesi kaynakta belirtilmemi? olmakla birlikte, ya?am kalitesi ölçeklerinde yayg?n olarak kullan?lan Likert tipi format?n kullan?ld??? varsay?lmaktad?r).

Language Available: Türkçe. Orijinal form ?ngilizcedir.

Population Group: Ya?l? Bireyler (Geriatrik Popülasyon).

Age Group: Genellikle 65 ya? ve üzeri bireyler.

Population Details: Türkiye'de ya?ayan ve Türk kültürüne mensup ya?l? bireyler üzerinde geçerlenmi?tir.

Test Methodology: Bireyin subjektif ya?am kalitesi alg?s?n? ölçen kendini raporlama arac?d?r.

Anahtar Kelimeler

Ya?am Kalitesi, Ya?l?l?k, Psikometrik Özellikler, OPQOL-brief, Geriatri, Ölçek Uyarlama, Kronik Hastal?k.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: daghatidag@yahoo.com.tr (Sorumlu Yazar Hatice Çal??kan).

Correspondence Address: Belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? ve izin gereklilikleri için sorumlu yazar Hatice Çal??kan ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Test Y?l?: Türkçe uyarlamas?n?n yay?nland??? y?l **2019**'dur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Çal??kan, H., Ayçiçek, G.S., Özsürekçi, C., Tuna Do?rul, R., Balc?, C., Sümer, F., Özcan, M., Karabulut, E., Halil, M., Cankurtaran, M. & Balam Yavuz, B. (2019). Turkish validation of a new scale from older people's perspectives: Older people's quality of life-brief (OPQOL-brief). *Archives of Gerontology and Geriatrics*, *83,* 91-95. https://doi.org/10.1016/j.archger.2019.04.002

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: yaslilarin-yasam-kalitesi-ozeti-olcegi-toad.pdf

Ya?l?lar?n Ya?am Kalitesi Özeti Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, telif hakk? korumas? nedeniyle burada listelenmemektedir. Ölçek maddelerine eri?im için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi veya ilgili bilimsel makalenin (Çal??kan et al., 2019) incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM